

Проблеми теорії та практики приватного права в Україні

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ У КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ВІДНОСИН

Антон Володимирович ІВАНОВ,

*здобувач ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна
Академія управління персоналом»*

Одним із аспектів, та одночасно ключовим аспектом, розуміння у науковій літературі сутності інформаційно-правового забезпечення, є його тлумачення, як сукупності нормативно-правових актів, які урегульовують певну сферу суспільних відносин [1, с. 156]. Для кожної сфери суспільних відносин характерний специфічний перелік нормативно-правових актів, які забезпечують її інформаційно-правове забезпечення. Оскільки з інформацією пов'язані усі правовідносини, то не може бути жодних винятків для віднесення усіх видів правових відносин до сфери інформаційного права. Тому, основу інформаційно-правового забезпечення становлять акти інформаційного законодавства, які одночасно поширюють свою дію на усі без виключення сфери суспільного життя, зокрема Конституція України [2] закріплює ключові для інформаційної сфери положення. Велике значення для інформаційно-правового забезпечення будь-якої сфери суспільно життя відіграють такі нормативно-правові акти, як Закони України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII [3] та «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [4], які регулюють відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації, у тому числі й публічної. В той самий час, ряд важливих інструментів інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин передбачені і в Господарському процесуальному кодексі України [5]. Зокрема у господарських судах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, важливе значення для інформаційно-правового забезпечення діяльності якої відіграє Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР [6] та інші нормативно-правові акти. Тобто, сучасний стан інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин в Україні характеризується прийняттям законодавцем сукупності нормативно-правових актів, які врегульовують господарські процесуальні відносини. Проте, в умовах євроінтеграції України та із урахуванням того, що сучасний стан інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин фактично не досліджений на даний момент,

© Іванов А. В., 2020

питання переваг і недоліків сучасного стану інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин в умовах євроінтеграції України є актуальним для дослідження.

До питань інформаційно-правового забезпечення у різних сферах звертались такі дослідники, як: О. О. Верголяс, Н. П. Голота, В. М. Горовий, Д. А. Іванов, С. М. Клімова, В. Ю. Микулець, Є. В. Павліченко, Л. М. Петренко, К. О. Струкова, Є. В. Фурманчук, О. Л. Хитра, Л. Г. Хромченко, М. С. Цьвок та ряд інших авторів. Окремі питання інформаційно-правового забезпечення господарських правовідносин та господарського процесу розглядались у працях таких авторів, як: В. В. Бабенко, Ю. П. Бурило, А. В. Жорняк, В. П. Калиняк, Б. А. Кормич, О. В. Кохановська, П. С. Лютіков, Е. І. Низенко та інші дослідники. Але в той самий час, питання переваг і недоліків сучасного стану інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин є новим для наукової літератури нашої держави, тому дослідження даного питання є важливим в умовах євроінтеграції України.

Так, право на інформацію є одним із фундаментальних прав людини, яке закріплюється на міжнародно-правовому рівні Загальною декларацією прав людини [7], Окінавською хартією глобального інформаційного суспільства [8] й іншими основоположними документами Організації Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО, Європейського Союзу та Ради Європи (Резолюцією ООН про інформацію на службі людству 1996 року; Женевською конвенцією про використання радіомовлення в інтересах миру 1936 року; Декларацією ООН про недопустимість інтервенції і втручання у внутрішні справи держав 1982 року; Декларацією ЮНЕСКО про принципи супутникового зв'язку 1972 року; Декларацією ЮНЕСКО про основні принципи, які торкаються вкладу засобів масової інформації у зміцнення миру і міжнародного взаєморозуміння, в розвиток прав людини і в боротьбу проти расизму, апартеїду і підбурювання до війни 1978 року; Міжнародною конвенцією електровз'язку 1982 року (в редакції 1991 року); Конвенцією про обмін офіційними виданнями і урядовими документами між державами 1958 року; Європейською конвенцією про транскордонне телебачення 1989 року; Принципами використання державами штучних супутників Землі для міжнародного безпосереднього телевізійного мовлення, схваленими Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 37/92 від 10 грудня 1982 року; 2-м розділом заключного акту НБСЄ 1975 року тощо [9, с. 17]). Загалом, в науковій літературі відзначається позитивний характер адаптаційних процесів у сфері інформаційного законодавства. Зокрема, вказується на активну законотворчу роботу щодо змін та доповнень до Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII [3], прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [4] (положення яких відповідають європейським стандартам), а також на активізацію дискусії щодо необхідності систематизації інформаційного законодавства [10, с. 5]. Також Україна приєдналась до ряду нормативно-правових актів міжнародного інформаційного законодавства, тож у даному аспекті вітчизняна законодавча база в інформаційній сфері відповідає змісту основних міжнародно-правових актів у сфері інформації та постійно

удосконалюється (наприклад, 17 грудня 2008 року було ратифіковано Європейську конвенцію про транскордонне телебачення [11]). Тож, зробимо висновок, що однією із переваг сучасного стану інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин в умовах євроінтеграції України, є те, що інформаційне законодавство України є адаптованим до європейських стандартів, і на сьогодні адаптація інформаційного законодавства України до *acquis communautaire* не є першочерговим завданням законодавця у контексті удосконалення сучасного стану інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин.

Отже, сучасний забезпечення відповідності інформаційного законодавства України міжнародним стандартам у контексті інформаційно-правового забезпечення господарських процесуальних відносин характеризується наступними особливостями:

- інформаційне законодавство України є адаптованим до європейських стандартів у цій сфері;
- адаптація інформаційного законодавства України до європейських стандартів у цій сфері переважно здійснюється шляхом внесення змін до національного законодавства із урахуванням положень європейського законодавства;
- Україною ратифіковано окремі європейські нормативно-правові акти.

Список використаних джерел:

1. Павліченко Є. Напрями удосконалення інформаційно-правового забезпечення суб'єктів господарювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 155-158
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996 р. № 30. Ст. 141.
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. ст.650
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. ст. 314
5. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. ст.56
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 31. ст.286
7. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10.12.1948. Офіційний вісник України. 2008 р. № 93. стор. 89. стаття 3103. код акта 45085/2008
8. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства: Міжнародний документ від 22.07.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_163 (дата звернення 29.02.2020 року)
9. Кісілевич-Чорнойван, О. М. Міжнародне інформаційне право: навч. посіб. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 160 с.
10. Коломоєць Т. О. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу: монографія; М-во освіти і науки України, Запор. нац. ун-т, Нац. гірн. ун-т. Д. : НГУ, 2013. 164 с.
11. Про ратифікацію Європейської конвенції про транскордонне телебачення: Закон України від 17.12.2008 № 687-VI. Відомості Верховної Ради України. 2009. N 15. ст. 203